

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA: 2023/2024 – 2025/2026

Rok akademicki 2025/2026

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Psychiatria i pielęgniarstwo psychiatryczne
Kod przedmiotu*	NZOS –PiPp
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Medycznych UR
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytutu Nauk o Zdrowiu
Kierunek studiów	Pielęgniarstwo
Poziom studiów	Studia I stopnia
Profil	Praktyczny
Forma studiów	Stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	III rok, V semestr
Rodzaj przedmiotu	Nauki w zakresie opieki specjalistycznej (D)
Język wykładowy	polski
Koordinator	dr n. o zdr. Anna Fąfara
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	Wykład: dr n med. Agnieszka Rynkiewicz, dr n. o zdr. Anna Fąfara ćwiczenia - dr n. o zdr. Anna Fąfara zajęcia praktyczne – Osoby spełniające kryteria kształcenia praktycznego ZP/CSM - dr n. o zdr. Anna Fąfara praktyki zawodowe - Osoby spełniające kryteria kształcenia praktycznego

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykład	Ćw.		Konwersatorium	Lab.		Seminarium	ZP		Praktyki zawodowe	Inne (np. samokształcenie)	Liczba pkt. ECTS
		audytoryjne	laboratoryjne		laboratorium	Laboratorium CSM		Zajęcia Praktyczne	Zajęcia Praktyczne CSM			
V	25	20	-	-	-	-	-	75	5	80	30	8

1.2. Sposób realizacji zajęć zajęcia w formie tradycyjnej zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Znajomość zagadnień z zakresu psychologii i komunikacji interpersonalnej – I rok. I sem. studia licencjackie.

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	Przekazanie studentom niezbędnej wiedzy dotyczącej definicji i koncepcji zdrowia psychicznego oraz jego zaburzeń, a także systemów klasyfikacji zaburzeń zdrowia psychicznego.
C2	Poznanie przez studentów przyczyn i objawów klinicznych podstawowych zaburzeń zdrowia psychicznego, roli pielęgniarki w rozpoznawaniu zaburzeń zdrowia psychicznego, specyfiki pielęgnowania człowieka z zaburzeniami życia psychicznego, a także zasad zastosowania przymusu bezpośredniego.
C3	Poznanie zasad organizacji specjalistycznej opieki psychiatrycznej w Polsce.
C4	Wykształcenie umiejętności planowania opieki pielęgniarskiej nad człowiekiem z zaburzeniami zdrowia psychicznego, a także umiejętności komunikacji z osobą z zaburzeniem psychicznym z zastosowaniem różnorodnych podstawowych technik komunikowania terapeutycznego.
C5	Przygotowanie studentów do pogłębiania wiedzy z psychiatrii i pielęgniarstwa psychiatrycznego oraz przestrzegania zasad etyki pielęgniarskiej w kontakcie z osobą z zaburzeniami psychicznymi i ich rodziną, a także całym zespołem terapeutycznym.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
W zakresie wiedzy student zna i rozumie:		
EK_01	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach	D.W2.
EK_02	zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie internistycznym, chirurgicznym, położniczo-ginekologicznym, pediatrycznym, geriatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym,	D.W3.

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

	w intensywnej opiece medycznej, opiece paliatywnej, opiece długoterminowej	
EK_03	rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecenia	D.W4.
EK_04	zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach	D.W5.
EK_05	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;	D.W6.
EK_06	standardy i procedury pielęgniarstwa stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia	D.W7.
EK_07	reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację	D.W8.
EK_08	zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej, długoterminowej oraz na bloku operacyjnym)	D.W10.
EK_09	etiopatogenezę i objawy kliniczne podstawowych zaburzeń psychicznych	D.W19.
EK_10	zasady obowiązujące przy zastosowaniu przymusu bezpośredniego;	D.W20.
EK_11	możliwości stosowania psychoterapii u pacjentów z zaburzeniami psychicznymi	D.W21.
EK_12	metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie;	D.W33.
W zakresie umiejętności student potrafi:		
EK_13	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarstwa, ustalać cele i plan opieki pielęgniarstwa, wdrażać interwencje pielęgniarstwa oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarstwa	D.U1.
EK_14	prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień	D.U2.
EK_15	prowadzić rozmowę terapeutyczną	D.U20.
W zakresie kompetencji społecznych student jest gotów do:		
EK_16	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną	K_K01
EK_17	przestrzegania praw pacjenta	K_K02
EK_18	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem	K_K03
EK_19	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	K_K04

EK_20	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	K_K05
EK_21	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	K_K06
EK_22	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.	K_K07

3.3 Treści programowe

Problematyka wykładu - treści merytoryczne

Psychiatria - klinika

1. Norma i patologia w psychiatrii. Systemy klasyfikacyjne.
2. Etiopatogeneza , objawy kliniczne, diagnostyka i leczenie podstawowych zaburzeń psychicznych: schizofrenia, depresja i zaburzenia afektywne (nastroju), zaburzenia lękowe, zaburzenia nerwicowe, zaburzenia spowodowane substancjami psychoaktywnymi, zespoły otępienne, zaburzenia odżywiania.
3. Zaburzenia osobowości. Upośledzenie umysłowe.
4. Ustawa o Ochronie Zdrowia Psychicznego – podstawowe akty prawne.
5. Psychogeriatryka – najczęstsze zaburzenia psychiczne u osób w wieku podeszłym.

Pielęgniarstwo psychiatryczne

1. Definicje i koncepcje zaburzeń psychicznych. Pojęcia normy i patologii. Systemy klasyfikacyjne zaburzeń psychicznych.
2. Metody diagnostyki i terapii w psychiatrii. Udział pielęgniarki w profilaktyce, diagnozowaniu chorób psychicznych. Metody oceny stanu zdrowia psychicznego – rola i zadania pielęgniarki. Badanie psychiatryczne i wywiad psychiatryczny.
3. Organizacja specjalistycznej opieki psychiatrycznej w Polsce. Uregulowania prawne dotyczące zdrowia psychicznego - Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego.
4. Specyfika opieki pielęgniarskiej nad chorym psychicznym na oddziale psychiatrycznym. (udział pielęgniarki w farmakoterapii, psychoterapii, terapii wstrząsami elektrycznymi, terapii zajęciowej).
5. Etiopatogeneza i objawy kliniczne podstawowych zaburzeń psychicznych: schizofrenia, depresja i zaburzenia afektywne (nastroju), zaburzenia lękowe, zaburzenia nerwicowe, zaburzenia spowodowane substancjami psychoaktywnymi, zespoły otępienne, zaburzenia odżywiania.
6. Zasady komunikowania się z człowiekiem z zaburzeniami zdrowia psychicznego. Komunikacja interpersonalna pielęgniarka – pacjent – zespół terapeutyczny. Pielęgnowanie

pacjenta w ostrych i przewlekłych zaburzeniach zdrowia psychicznego.

7. Przymus bezpośredni, rodzaje, wskazania do zastosowania, obowiązująca dokumentacja stanu pacjenta.

A. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne

Ćwiczenia audytoryjne

1. Podstawowe techniki komunikowania terapeutycznego z osobami z zaburzeniami psychicznymi i jego rodziną, analiza technik komunikacyjnych
2. Asertywna postawa pielęgniarki i zasady komunikacji z pacjentem agresywnym .
3. Proces pielęgnowania w psychiatrii. Analizowanie przez studentów poszczególnych etapów (I etap: rozpoznanie, II etap: planowanie i realizacja opieki pielęgniarskiej, III etap: realizacja planu opieki, IV etap: ocena zaplanowanej opieki i jej wyników).
4. Dokumentowanie procesu pielęgnowania (analiza podstawowych informacji w dokumentach medycznych np. karcie zastosowania przymusu lub izolacji).
5. Badanie psychiatryczne (składowe) oraz wywiad psychiatryczny (cele, części, najważniejsze cechy rozmowy psychologicznej, mechanizmy obronne).

Zajęcia praktyczne

1. Udział w organizacji opieki psychiatrycznej w Klinice w świetle obowiązujących regulacji prawnych.
2. Procedura przyjęcia pacjenta do oddziału psychiatrycznego.
3. Komunikowanie się z pacjentem z zaburzeniami psychicznymi.
4. Zasady gromadzenia danych o pacjencie z zaburzeniami psychicznymi.
5. Rola i zadania zespołu terapeutycznego w opiece nad pacjentem z zaburzeniami psychicznymi.
6. Udział pielęgniarki w terapii pacjentów z chorobami psychicznymi.
7. Udział pielęgniarki w profilaktyce, diagnozowaniu i kompleksowej terapii chorób psychicznych z uwzględnieniem farmakologii, psychoterapii, terapii zajęciowej.
8. Pielęgnowanie pacjenta unieruchomionego mechanicznie.
9. Udział w organizacji opieki psychiatrycznej w Klinice w świetle obowiązujących regulacji prawnych.

10. Udział pielęgniarki w terapii pacjentów przewlekle psychicznie chorych.
11. Procedura przyjęcia pacjenta do DPS - dla osób przewlekle psychicznie chorych.
12. Komunikowanie się z pacjentem z zaburzeniami psychicznymi.
13. Zadania wynikające z funkcji zawodowych pielęgniarki w opiece nad chorym przewlekle chorym psychicznie.
14. Metody i techniki terapii zajęciowej w psychiatrii. Organizacja czasu wolnego.

CSM - Centrum Symulacji Medycznej/ZP

1. Postępowanie z pacjentem agresywnym.

Praktyki zawodowe

1. Pielęgnowanie pacjenta w stanie lęku.
2. Pielęgnowanie pacjenta z psychozą schizofreniczną.
3. Pielęgnowanie pacjenta z zespołem nerwicowym.
4. Pielęgnowanie pacjenta z zespołem psychoorganicznym.
5. Pielęgnowanie pacjenta z uzależnieniem alkoholowym.

Samokształcenie (wybór tematów z zakresu komunikowania terapeutycznego):

1. Komunikowanie się, zasady ogólne, definicje, elementy procesu komunikacji.
2. Czynniki i rodzaje komunikowania się oraz techniki komunikowania terapeutycznego.
3. Komunikacja w zespole terapeutycznych (uwarunkowania osobowościowe) a komunikacja z chorym.
4. Specyfika komunikacji z osobami z zaburzeniami psychicznymi: z pacjentem z zaburzeniami odżywiania, zaburzeniami depresyjnymi, zaburzeniami lekowymi, z pacjentem agresywnym, z zaburzeniami myślenia i spostrzegania, z pacjentem uzależnionym.
5. Specyfika komunikowania się z pacjentem chorym psychicznie w wieku podeszłym.
6. Komunikowanie się z rodziną chorego psychicznie.

3.4 Metody dydaktyczne

Np.:

*Wykład: **wykład problemowy, wykład z prezentacją multimedialną, metody kształcenia na odległość***

*Ćwiczenia audytoryjne: **analiza tekstów z dyskusją, metoda projektów (projekt badawczy, wdrożeniowy, praktyczny), praca w grupach (rozwiązywanie zadań, dyskusja), gry dydaktyczne, metody kształcenia na odległość***

*Zajęcia praktyczne: **próba pracy, obserwacja w trakcie zajęć, samoocena***

*Zajęcia praktyczne CSM: **próba pracy, obserwacja w trakcie zajęć, samoocena***

*Praktyki zawodowe: **próba pracy, obserwacja w trakcie zajęć, samoocena***

*Samokształcenie: **praca z książką, projekt***

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
D.W2., D.W3., D.W4., D.W5., D.W6., D.W7., D.W8., D.W10., D.W19., D.W20, D.W21., D.W33.	egzamin pisemny	wykład
D.U1., D.U2., D.U20., K_K01, K_K02, K_K03, K_K04	próba pracy, obserwacja w trakcie zajęć, test zaliczeniowy, samoocena	Ćwiczenia audytoryjne
D.U1., D.U2., D.U20., K_K01, K_K02, K_K03, K_K04, K_K05, K_K07	próba pracy, obserwacja w trakcie zajęć, samoocena	zajęcia praktyczne
D.U1., D.U2., D.U20., K_K01, K_K02, K_K03, K_K05, K_K06, K_K07	próba pracy, obserwacja w trakcie zajęć, samoocena	praktyki zawodowe
D.U1., K_K02, K_K04, K_K07	próba pracy, obserwacja w trakcie zajęć/samoocena	CSM/ZP
D.W2., D.W3., D.W4., D.W7., D.W19., D.W21.	Praca pisemna/projekt	samokształcenie

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

<p>Wykład – pozytywna ocena z egzaminu testowego jednokrotnego wyboru tj. uzyskanie co najmniej 60% punktów z testu pisemnego. Warunkiem zaliczenia jest uzyskanie pozytywnej oceny (minimum 3,0) z zaliczenia każdego efektu uczenia się.</p> <p>5,0 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 93-100%</p> <p>4,5 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 85-92%</p> <p>4,0 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 77-84%</p> <p>3,5 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 69-76%</p> <p>3,0 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 60%-68%</p> <p>2,0 – student zaliczył efekty uczenia się poniżej 60%</p> <p>2. Obecność na wykładach – 100% obecności</p> <p>3. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest uzyskanie zaliczeń z ćwiczeń, zajęć praktycznych, praktyk zawodowych i samokształcenia.</p> <p>Ćwiczenia</p> <p>1. Obecność na ćwiczeniach 100% (wg. listy obecności).</p> <p>2. Pozytywna ocena z pisemnego zaliczenia - uzyskanie co najmniej 60% punktów z testu pisemnego. Warunkiem zaliczenia jest uzyskanie pozytywnej oceny (minimum 3,0) z zaliczenia każdego efektu uczenia się.</p> <p>5,0 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 93-100%</p> <p>4,5 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 85-92%</p> <p>4,0 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 77-84%</p> <p>3,5 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 69-76%</p> <p>3,0 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 60%-68%</p> <p>2,0 – student zaliczył efekty uczenia się poniżej 60%</p>
---

2. Obecność na ćwiczeniach – 100% obecności

Zajęcia praktyczne

1. Obecność na zajęciach 100% (wg. listy obecności).

2. uzyskanie pozytywnej oceny z umiejętności i kompetencji społecznych. Zasady i szczegółowe warunki zaliczenia określono w Dzienniku Kształcenia Praktycznego.

Praktyka zawodowa

1. Obecność na zajęciach 100% (wg. listy obecności).

2. Uzyskanie pozytywnej oceny z umiejętności i kompetencji społecznych. Zasady i szczegółowe warunki zaliczenia określono w Dzienniku Kształcenia Praktycznego.

CSM - Centrum Symulacji Medycznej/ ZP

1. Obecność na zajęciach 100% (wg. listy obecności).

2. Uzyskanie pozytywnej oceny z umiejętności i kompetencji społecznych. Zasady i szczegółowe warunki zaliczenia określono w Dzienniku Kształcenia Praktycznego.

Samokształcenie:

1. Zaliczenie z oceną zleconych zadań – student wybiera jedno z sześciu propozycji zadań
Kryteria i zakres oceny pracy samokształceniowej:

1. Zgodność tematu z treścią pracy (od 1-3 pkt.)

2. Określenie celu pracy samokształceniowej i zgodność z jej treścią (od 1-3 pkt.)

3. Adekwatność struktury pracy do tematu i celu (od 1-3 pkt.)

4. Jakość, aktualność, adekwatność merytoryczna treści pracy samokształceniowej (od 1-3 pkt.)

5. Zakres i charakter piśmiennictwa (od 1-3 pkt.)

6. Innowacyjność pracy samokształceniowej (od 1-3 pkt.)

7. Poprawność językowa (od 1-3 pkt.)

8. Walory estetyczne i redakcyjne pracy samokształceniowej (od 1-3 pkt.)

Skala ceny pracy samokształceniowej:

Punktacja:

0-17 pkt. – 2,0 (niedostateczny)

18 pkt. – 3,0 (dostateczny)

19 pkt. – 3,5 (dostateczny plus)

20 pkt. – 4,0 (dobry)

21-22 pkt. – 4,5 (dobry plus)

23-24 pkt. 5,0 (dobry plus)

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
GODZINY KONTAKTOWE	210
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów:	
zajęcia teoretyczne (wykłady, ćwiczenia, ćwiczenia/ csm)	45
zajęcia praktyczne/ zajęcia praktyczne/ CSM	75/5
praktyka zawodowa	80
ćwiczenia kliniczne	-
Godziny kontaktowe poza harmonogramem studiów (udział w konsultacjach, zaliczeniach, egzaminie)	

udział w konsultacjach	2
udział w zaliczeniach, egzaminie	3
GODZINY NIEKONTAKTOWE	35
wynikające z harmonogramu studiów - samokształcenie	30
godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, napisanie referatu, przygotowanie do zaliczeń, egzaminu)	5
SUMA GODZIN	245
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	8

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	80 godz.
zasady i formy odbywania praktyk	Student ma obowiązek odbycia i zaliczenia wszystkich praktyk. Podstawą organizowania kształcenia praktycznego dla studenta jest umowa/ porozumienie pomiędzy Rektorem Uczelni a Dyrektorem Zakładu Pracy. Przebieg realizacji praktyk podlega udokumentowaniu. Nadzór nad przebiegiem realizacji kształcenia praktycznego sprawuje koordynator praktyk.

7. LITERATURA

<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wilczek-Rużyczka E i wsp. Podstawy pielęgniarstwa psychiatrycznego Wyd. 2. PZWL Wydawnictwo Lekarskie Warszawa 2019. 2. Wilczek-Rużyczka E.: Komunikowanie się z chorym psychicznie Wyd. 2., PZWL Wydawnictwo Lekarskie, Warszawa 2019. 3. Jarema M. Bieńkowski P., et al.: Standardy leczenia farmakologicznego niektórych zaburzeń psychicznych - Wyd. 2. Via Medica, Gdańsk 2015. 4. Gałęcki P., Szulc A.: Psychiatria. Edra Urban & Partner, Wrocław 2018.
<p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bilikiewicz A.: Psychiatria, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2011. 2. Woronowicz, B.: Uzależnienia. Geneza, terapia, powrót do zdrowia. Wyd. Media Rodzina, Warszawa 2009. 3. Hyman, B., M., Pedrick, Ch.: Pokonać OCD czyli zaburzenia obsesyjno – kompulsyjne. Praktyczny poradnik. Wyd. Harmonia, Gdańsk 2013. 4. Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego – aktualny stan prawny. Dz.U.2018.0.1878 t.j. - Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego. 5. Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego. 6. Jarema M.: Standardy leczenia farmakologicznego niektórych zaburzeń psychicznych. VIA MEDICA. Gdańsk 2011. 7. Casher M. I., Bess J. D., Pacjent na oddziale psychiatrycznym, Wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2013. 8. Krzyżowski J., Miller L., Wand T.: Stany nagłe w Psychiatrii. Wyd. Medyk, Warszawa 2008.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej